

УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ
при Українським Інституті Громадознавства
в Празі.

РОБІТНИЧА СПРАВА.

Лекція I-ша.

М. Шаповал.

ВСТУП ДО КУРСУ.

Розпочинаючи виклади про Робітничу Справу, мусимо пояснити заздалегідь, чому треба таку окрему науку установити та що треба розуміти під цією назвою "Робітнича Справа".

З того часу, коли почала виникати наука, то нею займалися такі люде, що мали більше вільного часу і достатків. Зрозуміло, що то були майже виключно люде, що належали до пануючих в суспільстві груп. Вони більше виучували науково ті громадські справи, котрі їх близько торкалися і займали. В давні часи пануючими групами було духовенство і вище вояцтво – церква і держава. Отож вони і описували громадські справи з свого погляду і творили науку про своє життя, про свої інтереси. Наприклад, духовенство. В середні віки церковна організація майже зливалась з державою, тому й наука була заведена про церкву: про її світогляд, її історію, її політику. В школах головна наука була теологія та всякі помічні їй науки. Аж до тепер по вищих і інших школах викладання "релігії" вважається за обовязкове ще в багатьох країнах. Коли панство почало сперечатися з духовенством за владу і нарешті досягло свого, щоб піднести значіння держави, то й панство почало в школах про державу, як окрему організацію від церкви, говорити. Довгими століттями духовенство і панство, розуміючи свої спільні інтереси в школах проводило один дух: держава і церква є основами життя! Коли до влади прийшла буржуазія, то знов з'явилися в школі і науковій праці нові предмети до навчання: про організацію промисловости, її техніку, її історію; а так само про торгівлю, її історію, навіть торговельне листування, так само про банки і гроші – про все це по школах і університетах навчають, як про обовязкову науку, а при тім вихваляються ті порядки, які завели промисловці, купці, банкири-фінансисти. І духовенство, і вояцтво, поміщики і капіталісти, як суспільні групи, влаштовуючи школи і організуючи науку, насамперед вважають за предмет науки своє становище, свою діяльність і свої інтереси. І наукова література в більшости про те пише.

Але поневолені класи не мають науки про себе: по школах не вчать про робітництво і селянство, про їх історію, їх працю, їх боротьбу, їх інтереси. А тим часом все суспільство якраз працею робітників і селян тримається, робітники й селяни творять більшість